



ASSOCIATION DE LA VILLE ET
DES COMMUNES DE LA REGION
DE BRUXELLES-CAPITALE asbl

VERENIGING VAN DE STAD EN DE
GEMEENTEN VAN HET BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK GEWEST vzw



Union des Villes
et Communes
de Wallonie asbl



DE VERENIGINGEN VAN STEDEN EN GEMEENTEN RICHTEN ZICH TOT HET BELGISCHE VOORZITTERSCHAP VAN DE EUROPESE UNIE

CONTEXT

Bij de aanvang van het Belgische voorzitterschap staat de Europese Unie voor grote uitdagingen. Niet alleen heeft de financiële crisis een groot deel van de vooruitgang die sinds 2000 in Europa verwezenlijkt werd, tenietgedaan, maar we zien vandaag een hoge werkloosheidsgraad, een gebrekkige structurele groei en een schuldenlast die de continuïteit van het beleid en zelfs de Europese eenmaking in het gedrang brengen. Die vertraging is drukkend geworden, omdat de uitdagingen op lange termijn, zoals de mondialisering, de druk op de natuurlijke rijkdommen, de klimaatverandering en de vergrijzing intussen erger worden.

Europa kan die uitdagingen enkel aangaan als er collectief opgetreden wordt, als Unie. De EU-strategie 2020 toont hoe de Unie sterker uit de crisis kan komen en een intelligente en duurzame economie kan worden met een hoge tewerkstellingsgraad, productiviteit en sociale cohesie. Versterkt bestuur zal noodzakelijk zijn om duurzame resultaten te boeken.

De lokale besturen staan centraal in dit nieuwe bestuursmodel, dat gericht is op de versterking van de cohesie en de efficiëntie van het beleid.

REFERENTIES

Door de schijnwerpers te richten op de subsidiariteit vestigt het Verdrag van Lissabon de juridische grondslagen van de betrokkenheid van de lokale besturen. De lidstaten moeten dit principe toepassen en de lokale besturen als volwaardige partners bij het openbaar bestuur betrekken.

De EU 2020 Strategie, welke die van Lissabon moet vervangen, legt de prioriteiten vast van een intelligente, duurzame en inclusieve groei en stelt grote initiatieven voor om de vooruitgang te bevorderen in research, onderwijs, digitale samenleving, gebruik van de natuurlijke rijkdommen, ondernemingen, arbeidsmarkt en armoedebestrijding.

Van 22 tot 24 februari 2010 vond onder het Spaanse voorzitterschap de Europese Top van de Lokale Besturen plaats. Daar werd de Agenda van Barcelona opgesteld. Die vestigt de aandacht op de essentiële rol van de lokale besturen in het streven naar de doelstellingen van economische, sociale en territoriale cohesie en op de behoefte aan een beleid op verschillende niveaus dat ze actief betreft bij de uitstippeling van het beleid en de prioriteiten.

PRINCIPES

De Verenigingen van Steden en Gemeenten zijn tevreden met de Agenda. Het is voor hen een meesterstuk in de uitvoering van het Verdrag van Lissabon, meer bepaald voor de rol van de lokale besturen, waarvan de Agenda de essentiële rol erkent, maar waarvoor zij aanstippen dat de nodige middelen voorzien moeten worden.

De Verenigingen van Steden en Gemeenten gaan uit van 3 essentiële principes met betrekking tot de manier waarop de lokale besturen kunnen bijdragen tot de uitdagingen die in de inleiding vermeld werden:

1. een geïntegreerde sociale, economische en milieuaanpak
2. uitgaande van een ontwikkeling gericht op het grondgebied
3. die de lokale besturen volwaardig betreft in een aanpak op verschillende niveaus

PRIORITEITEN

De Verenigingen van Steden en Gemeenten betreuren dat zij niet betrokken werden bij de vastlegging van de prioriteiten van het Belgische voorzitterschap en willen de federale overheid en de gewesten en gemeenschappen hun opmerkingen schetsen bij het operationeel programma en vragen er rekening mee te houden bij de uitvoering.

De Verenigingen steunen het engagement van het voorzitterschap om de goede praktijken te promoten om fiscaliteit op werk te verschuiven naar grondslagen gebaseerd op schadelijk gedrag ten aanzien van het milieu. De algemene neutraliteit van die verschuiving, die als voorwaarde gesteld wordt, moet ook neutraal zijn wat de plaats van de lokale besturen betreft. Dat is belangrijk, omdat het voorzitterschap tegelijkertijd de 'green jobs' en de 'green skills' wil stimuleren in de context van een overgang naar een economie met lage CO₂-uitstoot, waarin de essentiële inbreng van de lokale besturen niet meer hoeft aangetoond te worden. Het Belgisch voorzitterschap zal ook het moment zijn om opnieuw te onderhandelen over het reglement betreffende het economisch relance-plan zodat de niet-gebruikte middelen toegekend zouden worden aan projecten rond energie-efficiëntie en hernieuwbare energieën: de Verenigingen vragen dat de lokale besturen in deze heronderhandeling niet vergeten zouden worden. Hetzelfde geldt voor het nieuwe pakket energie-infrastructuren teneinde bij te dragen tot de energiebevoorrading en de eenmaking van de markt; de lokale besturen hebben er een rol te spelen in de zin van duurzame ontwikkeling, door de decentralisatie van de energieproductie.

De Verenigingen zijn verheugd over het engagement van het Voorzitterschap in de investering in menselijk kapitaal en de erkenning van de essentiële rol van het onderwijs en de vorming in de omzetting van onze economie naar een kenniseconomie. Zij wijzen in het bijzonder op de nadruk die in de inleiding gelegd wordt op beroepsopleiding en de strijd tegen schoolverzuim, hoewel de vertaling op operationeel vlak vrij discreet blijft: in dat opzicht herinneren zij eraan dat de lokale besturen door hun centrale positie op het terrein onmisbare actoren zijn in een geïntegreerde territoriale aanpak, zonder hun bijdrage te vergeten tot werk in eigen buurt, in het bijzonder door hun relatie met de non-profitsector, maar ook

door hun bijdrage tot de green jobs. Wat de kennissamenleving tot slot betreft, betreuren de Verenigingen dat de kwestie van de telecommunicatie vooral benaderd wordt vanuit een technische invalshoek en weinig plaats laat voor de andere ontwikkelingen; wat de e-government betreft, herinneren zij eraan dat de lokale besturen er de eersterangsactoren van zijn.

Niet alleen is de armoedebestrijding één van de prioritaire doelstellingen van de EU 2020 Strategie, maar het Belgische Voorzitterschap valt ook in het Europees jaar van de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting en de strategie voor gelijkheid tussen man en vrouw 2011-2015. De Verenigingen zijn verheugd over de vele initiatieven die in deze context gepland zijn, in het bijzonder op het vlak van de toegang tot de gezondheidszorg en het probleem van de daklozen, de toegang tot energie en de strijd tegen discriminatie. Zij wijzen op de bijzondere rol die de lokale besturen in deze thematiek kunnen spelen door hun centrale positie op het terrein en hun hoedanigheid als tussenschakel, omdat dit niet alleen betrekking heeft op educatie, tewerkstelling en inkomen, maar ook op de kwaliteit van de sociale diensten, kinderopvang en diensten aan bejaarden, het aanbod aan cultuur en sport, ...: zij verwachten veel van de versterking van de efficiëntie van de methode van open coördinatie, die toegepast wordt op het belangrijke initiatief van armoedebestrijding, en zij vragen er voluit betrokken bij te worden. De huisvesting staat ook centraal en de Verenigingen vragen bijzondere aandacht voor deze problematiek in het kader van de herziening van de structuurfondsen. Tot slot steunen zij voluit de inspanningen van het Voorzitterschap bij de uittekening op Europees niveau van een gemeenschappelijk immigratie- en asielbeleid en de verwezenlijking van een gemeenschappelijk Europees asielstelsel.

De Verenigingen zijn verheugd over het engagement van het Belgisch voorzitterschap in het debat over de toekomst van het beleid inzake economische, sociale en territoriale cohesie en de wil om er de stadsdimensie in op te nemen. Zij betreuren evenwel dat er geen verwijzing gemaakt wordt naar het Charter van Leipzig, maar dat het begrip van duurzaamheid doorheen verschillende hoofdstukken verweven is: zij steunen de initiatieven die genomen worden, in het bijzonder inzake duurzaam vervoer en vervoer in steden, en pleiten ervoor dat de toepassing van het Charter van Leipzig het referentiekader zou vormen voor het stedenbeleid en stellen voor in het kader van het Belgisch voorzitterschap een actie rond de open coördinatiemethode te ontwikkelen, met ad hoc betrokkenheid van de lokale besturen. Na een zekere verwaarlozing mag het stadsbeleid niet exclusief worden en mogen de territoriale cohesie tussen steden en periferie niet verwaarloosd worden: ook hier is vooruitgang in het bestuur, waarbij ook horizontaal vele actoren betrokken zijn, kostbaar voor de omzetting van relaties van concurrentie naar relaties van complementariteit.

De Verenigingen betreuren de relatieve zwakheid van het programma van het Belgisch voorzitterschap met betrekking tot de vooruitgang die verwacht wordt van het Europees bestuur, dat toch erkend is als prioritair doel van de EU 2020 Strategie en duidelijk herhaald, in het bijzonder in de lokale dimensie, door de Agenda van Barcelona. Er is wel een engagement van follow-up van het Spaanse voorzitterschap voorzien wat betreft het EU-partnership, lidstaten, lokale en regionale overheden en meer bepaald via het bestuur op verschillende niveaus: de Verenigingen stellen dat de hervorming van de coördinatiemethodes in een zin van versterkte efficiëntie niet kan gebeuren zonder de effectieve betrokkenheid van de lokale besturen, de enige actoren die zowel de nodige territorialiteit als transversaliteit in handen hebben.

BESLUIT

De Verenigingen zijn verheugd over de vele initiatieven die op stapel staan in het kader van het Belgische Voorzitterschap, maar zij betreuren dat ze departement per departement uitgewerkt worden, zonder rekening te houden met de nodige transversaliteit bij de uitwerking van duurzaam beleid. Zij betreuren dat de prioriteiten van het Voorzitterschap voornamelijk liggen in domeinen waar de lokale besturen weinig aanwezig zijn en dat wanneer deze problematieken hen aanbelangen, zij er weinig of niet bij betrokken zijn. Tot slot wijzen zij ook op een onvoldoende ontwikkeling van de problematiek van het bestuur, wat toch erkend is als prioriteit in de hervorming van de Europese Unie.

25 juni 2010

Contactpersonen:

Louise-Marie BATAILLE, Directeur, UVCW, tel. 081/24.06.06, lmb@uvcw.be

Mark SUYKENS, Directeur, VVSG, tel. 02/211.55.00, mark.suykens@vvsg.be

Marc THOULEN, Directeur, AVCB-VSGB, tel. 02/238.51.47, marc.thoulen@avcb-vsgeb.be